

SIATKA ANALITYCZNA DOTYCZĄCA INFRASTRUKTURY GOSPODARKI WODNEJ

Zrzeczenie się odpowiedzialności: niniejszy dokument stanowi dokument roboczy sporządzony przez służby Komisji Europejskiej w celach informacyjnych i nie określa on oficjalnego stanowiska Komisji w tej sprawie, ani nie poprzedza przyjęcia takiego stanowiska. Jego celem nie jest ustanowienie prawa i nie narusza on w żaden sposób sposobu interpretacji postanowień Traktatu w zakresie pomocy Państwa przez Sądy Unijne. W każdym przypadku służby Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji (DG COMP) są dostępne w celu udzielenia dalszych wskazówek co do konieczności oficjalnego zgłoszenia. Wskazówki takie mogą zostać udzielone w trakcie procedury wstępnego powiadomienia.

I. ZASADY DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY GOSPODARKI WODNEJ I WODNOŚCIEKOWEJ

- (1) Niniejsza siatka analityczna zawiera informacje dotyczące finansowania budowy, utrzymania oraz eksploatacji kompleksowych sieci wodociągowych oraz sieci inżynierii sanitarnej¹. W odniesieniu do wszystkich rodzajów infrastruktury gospodarki wodnej, w treści tekstu stosować się będzie termin „infrastruktura wodna”.
- (2) Kompleksowe sieci wodociągowe oraz sieci inżynierii sanitarnej stanowią przykład monopolu naturalnego (patrz część II.1 poniżej). W zakresie w jakim są one wykorzystywane do świadczenia usług na rzecz użytkowników końcowych na równych i wolnych od dyskryminacji zasadach, finansowanie ich budowy z zasobów publicznych nie wpłynęłoby na handel między Państwami Członkowskimi jak również na zakłóciłoby konkurencji.
- (3) Z drugiej strony, eksploatacja infrastruktury wodnej prowadzona przykładowo przez usługodawcę wewnętrznego nadzorowanego przez władze lokalne lub przez zewnętrznego usługodawcę, w wielu przypadkach stanowi prowadzenie działalności gospodarczej, w stosunku do której zasada udzielania pomocy ze strony państwa może mieć zastosowanie. Przykładem tego może być świadczenie usług wodnych (np. woda pitna/ścieki) w zamian za określoną opłatę, co zazwyczaj stanowi działalność gospodarczą.
- (4) W praktyce zdarza się, że **budowa i obsługa infrastruktury wodnej mogą być ze sobą powiązane**². Działania w zakresie finansowania tego rodzaju powiązanych przedsięwzięć nie podlegają zasadzie pomocy ze strony państwa w przypadkach kiedy budowa dotyczy infrastruktury wodnej będącej monopolem naturalnym (patrz część II.1 poniżej) oraz kiedy (i) budowa i eksploatacja infrastruktury wodnej wspólnie stanowią przedmiot przetargu (patrz część II, punkt 7.1 poniżej), jak również kiedy (ii) obsługa danej infrastruktury oparta jest na zasadach monopolu prawnego (patrz część II.2 poniżej).

II. PRZYPADKI, W KTÓRYCH ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA JEST WYKLUCZONE

- (5) Należy zauważyć, że sposób w jaki poniższe części dokumentu przedstawiają szereg odrębnych przypadków, w których zasada pomocy ze strony państwa nie może mieć zastosowania, jest całościowy, jednakże niewyczerpujący. Przypadki te mogą występować na poziomie właściciela/ dewelopera, operatora/koncesjonariusza jak również na poziomie użytkownika, jak zostało to określone w „informacjach ogólnych dotyczących siatek analitycznych”, jak również na poziomach złożonych (np. przez połączenie poziomu dewelopera i operatora).

¹ Przykładem tego jest infrastruktura służąca do dystrybucji wody, transportu ścieków oraz rozprowadzania poszczególnych rur.

² Poprzez powiązanie rozumie się sytuację, w której jeden podmiot odpowiedzialny jest za budowę, utrzymanie oraz obsługę infrastruktury.

1. Brak potencjalnego wpływu na handel oraz na zakłócanie konkurencji w wyniku budowy infrastruktury drogowej: naturalny monopol oraz znikome środki finansowania prywatnego

- (6) Sieci wodne to w dużej mierze **monopol naturalny**, który nie stanowi konkurencji wobec infrastruktury o tym samym przeznaczeniu, gdyż ich powielanie byłoby nieekonomiczne a prywatne środki finansowania budowy takiej infrastruktury są zazwyczaj znikome. Wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi lub zakłócenia konkurencji jest zwykle wykluczone w odniesieniu do budowy infrastruktury w przypadkach gdzie w tym samym czasie:
- (i) kiedy infrastruktura nie posiada bezpośredniej konkurencji na rynku,
 - (ii) kiedy środki finansowania prywatnego w danym sektorze i danym Państwie Członkowskim są znikome oraz
 - (iii) kiedy infrastruktura nie została zaprojektowana w celu wsparcia konkretnego przedsiębiorstwa lub sektora, ale aby przynosić korzyści ogółowi społeczeństwa³.
- (7) Budowa kompleksowej sieci wodociągowej i wodnościekowej w dużej mierze spełnia warunki określone powyżej a zatem ich finansowanie zasadniczo nie narusza zasad konkurencji jak również nie wpływa na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi. Warunek dotyczący znikomych środków finansowania prywatnego w zakresie budowy infrastruktur gospodarki wodnej, musi być oceniany na poziomie krajowym, a nie na poziomie regionalnym lub lokalnym.
- (8) Aby środki publiczne na pokrycie całości kosztów danego projektu infrastruktury wodnej nie podlegały zakresowi stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa, Państwa Członkowskie muszą zagwarantować, że fundusze przewidziane na budowę infrastruktury wodnej, w sytuacji o której mowa powyżej, nie zostaną wykorzystane do subsydiowania krzyżowego lub bezpośredniego innych działań gospodarczych, w tym do obsługi tej infrastruktury. Aby wyeliminować subsydiowanie krzyżowe, należy upewnić się, że właściciel/deweloper danej infrastruktury nie prowadzi innej działalności gospodarczej albo - jeżeli właściciel/deweloper danej infrastruktury prowadzi inną działalność gospodarczą, to należy zagwarantować, że środki publiczne nie wspierają innych działań gospodarczych poprzez prowadzenie oddzielnej księgowości oraz odpowiednie uwzględnianie kosztów i przychodów⁴.

2. Brak potencjalnego wpływu na zakłócanie konkurencji w zakresie obsługi infrastruktury: monopol prawny

- (9) W wielu Państwach Członkowskich, w sektorze wodnym, to państwo ponosi odpowiedzialność za obsługę oraz zarządzanie infrastrukturą wodną, i realizuje je albo poprzez jednostkę administracyjną albo poprzez przedsiębiorstwo publiczne, które przeważnie działa w ramach monopolu prawnego⁵. Jako że zarządzanie oraz obsługa infrastruktury wodnej prowadzona jest wielu krajach członkowskich w ramach rynków lokalnych, samodzielnych i geograficznie zamkniętych, które nie są otwarte dla konkurencji, tym samym, wsparcie finansowe z zasobów publicznych udzielane zarządcom/operatorom infrastruktury publicznej nie może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (10) Niemniej jednak, fakt powierzania przez władze **usługodawcy wewnętrznemu** funkcji obsługi i zarządzania siecią wodociągową, jako taki nie wyklucza możliwości

³ Patrz akapit 211 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej („NoA”).

⁴ Patrz akapit 212 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej („NoA”).

⁵ W swojej decyzji z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie N 588 – Holandia – środek pomocowy vital Gelderland, Dz.U. C 107, str.1, Komisja uznała, że środki pomocowe przynoszące korzyści tylko przedsiębiorstwom dostarczającym wodę pitną (będącym własnością władz lokalnych) na rynku holenderskim, który nie jest otwarty dla konkurencji, nie mogą wpływać na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Jednak środki dostępne dla innych beneficjentów lub dotyczące wód przemysłowych, które stanowiły rynek otwarty na konkurencję, uznane zostały za posiadające taki potencjał.

zakłócania konkurencji. Aby wykluczyć zakłócenia konkurencji w takiej sytuacji muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- a. zarządzanie i obsługa infrastruktury oparta jest na zasadach monopolu **prawnego**⁶ (pozostającym w zgodności z prawem Unii, w szczególności z postanowieniami Traktatu dotyczących reguł konkurencji⁷);
- b. monopol prawny nie tylko wyklucza konkurencję *na* rynku, ale również konkurencję *o* rynek, wykluczając wszelką możliwą konkurencję o to, aby stać się wyłącznym operatorem omawianej infrastruktury wodnej⁸;
- c. usługa nie konkuruje z innymi usługami; oraz
- d. jeżeli usługodawca prowadzi działalność na innym rynku (geograficznym lub produktowym), który jest otwarty na konkurencję, **trzeba wykluczyć subsydiowanie krzyżowe**. Wymaga to prowadzenia **odrębnej rachunkowości** oraz odpowiedniego przypisywania kosztów i przychodów, a środki publiczne przekazywane za usługę objętą monopolem prawnym nie mogą zasilać innych działań.

3. Brak działalności gospodarczej: budowa infrastruktury wodnej na użytek niekomercyjny

- (11) Pomoc państwa nie ma miejsca w przypadku, gdy finansowanie dotyczy infrastruktury wodnej, która nie jest wykorzystywana w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Wymóg ten dotyczy infrastruktury wodnej, którą dany kraj wykorzystuje zazwyczaj do wykonywania czynności w ramach swoich **uprawnień publicznych** albo która nie stanowi obszaru działalności gospodarczej. Działania tego typu nie mają charakteru gospodarczego co sprawia, że nie wchodzą w zakres stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa, w takim samym stopniu, w jakim nie wchodzi w ich zakres finansowanie ze środków publicznych powiązanej z nimi infrastruktury.
- (12) Dotyczy to infrastruktury, która nie jest powiązana z rynkiem usług wodociągowych, obejmującym również usługi hydrologiczne, których świadczenie odbywa się na różnych obszarach lokalnych. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że infrastruktura tego typu, będąca częścią zobowiązań państwa (np. zakłady odsalania wody lub systemy urzędów hydrologicznych do zapobiegania zagrożeniom powodziowym), stanowi usługi użyteczności publicznej o charakterze pozagospodarczym. Działania w zakresie finansowania tego rodzaju infrastruktury nie podlegają zasadzie pomocy ze strony państwa, jako że jednostki zarządzające daną infrastrukturą nie mogą być traktowane jako przedsiębiorstwa a obsługa tej infrastruktury nie stanowiłaby obszaru działalności gospodarczej.

4. Infrastruktura wodna wykorzystywana do działalności gospodarczej i pozagospodarczej

- (13) W przypadku, kiedy infrastruktura wodna jest wykorzystywana zarówno do celów gospodarczych, jak i pozagospodarczych, finansowanie publiczne budowy takiej infrastruktury podlega przepisom dotyczącym pomocy państwa wyłącznie w zakresie, w jakim pokrywa ona koszty związane z działalnością gospodarczą. W takich sytuacjach Państwa Członkowskie są zobowiązane zadbać o to, aby publiczne

⁶ Monopol prawny istnieje w ramach w jakich świadczenie danej usługi jest zastrzeżone przepisami prawa lub środkami regulacyjnymi na rzecz danego usługodawcy, z wyraźnym zakazem świadczenia tej usługi przez innego operatora (nawet jeśli nie spełnia to ewentualnych dodatkowych wymogów ze strony określonej grupy klientów). Niemniej jednak, fakt powierzenia konkretnemu przedsiębiorstwu obowiązku świadczenia usługi publicznej nie oznacza, że takie przedsiębiorstwo nabiera uprawnień monopolu prawnego.

⁷ Rozdział 1 Tytuł VII Traktatu.

⁸ Wyrok Sądu z dnia 16 lipca 2014 r. *Niemcy przeciwko Komisji* T-295/12, ECLI:EU:T:2014:675, pkt. 158. Przykładowo, o istnieniu konkurencji na dany rynek decyduje fakt przyznawania koncesji przy uwzględnieniu procedury składania konkurencyjnych ofert.

finansowanie przeznaczone na działalność pozagospodarczą nie mogło zostać wykorzystane do krzyżowego subsydiowania działań jednostki o charakterze gospodarczym. Można to osiągnąć zwłaszcza poprzez ograniczenie finansowania publicznego do kosztów netto (w tym kosztów kapitału) z działalności niegospodarczej, ustalanych na podstawie **wyraźnego podziału kont**.

5. Brak potencjalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi charakter czysto lokalny

- (14) Wpływ na handel między Państwami Członkowskimi dla celów art. 107(1) TFUE musi zostać ustalony indywidualnie dla każdego przypadku poza przypadkami, których dotyczą Rozporządzenia *de minimis*.
- (15) Wsparcie przyznane na mocy rozporządzenia *de minimis* nie jest traktowane jako pomoc państwa, jeżeli wsparcie przyznane pojedynczemu przedsiębiorstwu nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat, przy jednoczesnym przestrzeganiu pozostałych warunków rozporządzenia *de minimis*⁹.
- (16) Mogą wystąpić przypadki kiedy to środki wsparcia mają **czysto lokalny charakter** i w konsekwencji nie wywierają wpływu na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. Ma to miejsce w przypadku, gdy beneficjent świadczy usługi na ograniczonym obszarze Państwa Członkowskiego i mało prawdopodobne jest, że będzie w stanie przyciągnąć klientów z innych Państw Członkowskich, co sprawia, że trudno jest przewidzieć czy środek będzie miał więcej niż znikomy wpływ na warunki inwestycji transgranicznych oraz zakładanie przedsiębiorstw.

6. Brak korzyści ekonomicznych na poziomie właściciela/dewelопера

- (17) Jeśli udowodniono, że Państwo, zapewniając niezbędne finansowanie rozwoju infrastruktury wodnej, działało na takich samych zasadach i warunkach jak inwestor komercyjny, wówczas pomoc państwa nie ma miejsca. Powyższe można wykazać poprzez: (i) istotne wspólne inwestycje przedsiębiorców wykonywane zgodnie z zasadą *pari passu*, tzn. na takich samych zasadach i warunkach (przy tym samym ryzyku wzrostu i spadku) jak inwestycje organów władzy publicznej znajdujących się w podobnej sytuacji¹⁰; i/lub (ii) istnienie (ex ante) rozsądnego biznesplanu (najlepiej zatwierdzonego przez zewnętrznych ekspertów) wykazującego, że inwestycja zapewnia inwestorom odpowiednią stopę zwrotu - co stoi w zgodzie ze zwykłą rynkową stopą zwrotu przewidywaną przez przedsiębiorców komercyjnych dla porównywalnych projektów, biorąc pod uwagę poziom ryzyka oraz oczekiwania odnośnie przyszłości¹¹. Należy przy tym zauważyć, że obecność nieustannych interwencji państwa dotyczącej tego samego projektu infrastruktury wodnej może uczynić niewłaściwym wniosek, że podobny środek finansowania zostałby również podjęty przez inwestora w warunkach gospodarki rynkowej¹².

7. Brak korzyści ekonomicznych na poziomie usługodawcy/koncesjonariusza

7.1. **Wybór operatora/koncesjonariusza odbywa się w drodze przetargu lub poprzez opłaty które w przeciwnym razie są zgodne z zasadą prywatnego inwestora.**

- (18) Usługodawcy wykorzystujący infrastrukturę objętą pomocą do świadczenia usług na rzecz użytkowników końcowych uzyskują korzyść, jeżeli korzystanie z tej infrastruktury

⁹ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Dz.U. L 352, 24.12.2013, str.1.

¹⁰ Aby uzyskać więcej informacji, patrz akapity 86 i 88 Obwieszczenia NoA).

¹¹ Aby uzyskać więcej informacji, patrz w tym względzie: rozdział 4.2, w szczególności akapity 101 – 105 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej („NoA”).

¹² Patrz w tym względzie: akapit 81 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej („NoA”).

przynosi im korzyści ekonomiczne, których nie osiągnęliby na normalnych warunkach rynkowych. Ma to miejsce zazwyczaj w sytuacji, gdy za prawo do eksploatacji infrastruktury podmioty te płacą mniej niż płaciłyby za eksploatację porównywalnej infrastruktury na normalnych warunkach rynkowych.

- (19) Gdy koncesja na eksploatację infrastruktury wodnej została przyznana operatorowi/*koncesjonariuszowi* za cenę dodatnią w drodze konkurencyjnego, przejrzystego, niedyskryminującego oraz bezwarunkowego przetargu, który zgodny jest z zasadami TFUE w sprawie zamówień publicznych¹³, korzyść ekonomiczną po stronie operatora można wykluczyć, jako że można domniemywać, że porozumienie dotyczące warunków eksploatacji pozostaje w zgodzie z warunkami rynkowymi.
- (20) Jeżeli operator/*koncesjonariusz* nie został wybrany w drodze przetargu zgodnie z powyższymi warunkami, istnieje możliwość ustalenia opłat uiszczanych przez operatora/*koncesjonariusza* na normalnych warunkach rynkowych¹⁴ poprzez (i) analizę porównawczą z uwzględnieniem porównywalnych warunków¹⁵, albo (ii) na podstawie powszechnie uznanej standardowej metodologii oceny¹⁶.

7.2. Obsługa infrastruktury wodnej, która została powierzona w celu świadczenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) stoi w zgodzie z kryteriami Altmark

- (21) Istnienie korzyści ekonomicznej na poziomie usługodawcy (*koncesjonariusza*) można wykluczyć, jeżeli: (i) projekt infrastrukturalny jest niezbędny w celu świadczenia usług, które mogą być traktowane jako usługi faktycznie świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), dla których jasno określono zobowiązania dotyczące usług publicznych; (ii) parametry dotyczące rekompensaty zostały określone z wyprzedzeniem i w przejrzysty sposób; (iii) nie zapłacono rekompensaty przekraczającej koszt netto zapewnienia usługi publicznej plus rozsądny zysk; oraz (iv) UOIG została przyznana na drodze procedury udzielania zamówień publicznych, zapewniającej świadczenie usługi przy najmniejszym koszcie realizacji, lub też rekompensata nie przekracza kosztów, jakie poniosłoby dobrze zarządzane przedsiębiorstwo¹⁷.

¹³ Jak opisano w akapitach 91-96 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej ("NoA").

¹⁴ Patrz Decyzja Komisji z dnia 15 lipca 2011r. w sprawie pomocy państwa SA. 31296 (N 322/2010) – Niemcy –pomoc indywidualna udzielona przedsiębiorstwu wodociągowemu, Dz.U. C 1, 4.1.2013, str.2.

¹⁵ Patrz akapity 97-100 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej ("NoA").

¹⁶ Patrz akapity 101-105 Obwieszczenia w sprawie pomocy państwowej ("NoA").

¹⁷ Patrz Sprawa C-280/00 *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* UE:C:2003:415 Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. C 8 z 11.1.2012 r., str. 4.

7.3. Rozporządzenie o pomocy de minimis dotyczącej usług wykonywanych w ogólnym interesie gospodarczym¹⁸

- (22) Publiczne finansowanie przyznane za świadczenie UOIG nieprzekraczające 500 000 EUR w ciągu trzech lat nie jest traktowane jako pomoc państwa, pod warunkiem, że spełnione zostały również inne warunki rozporządzenia *de minimis* dotyczącego UOIG.

8. Brak korzyści ekonomicznych na poziomie użytkownika

- (23) W przypadku, gdy użytkownikami są przedsiębiorstwa, a podmiot obsługujący infrastrukturę wodną otrzymał pomoc państwa lub jego zasoby stanowią zasoby państwowe, korzyść ekonomiczna na poziomie użytkownika(-ów) może zostać wykluczona, (i) jeżeli infrastruktura wodna nie została przeznaczona dla określonego użytkownika, (ii) wszyscy użytkownicy mogą korzystać z równego i niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury, (iii) infrastruktura jest udostępniana użytkownikom na warunkach rynkowych¹⁹.

III. PRZYPADKI, W KTÓRYCH NIE JEST KONIECZNE ZGŁOSZENIE POMOCY PAŃSTWA DO ZATWIERDZENIA, ALE MOGĄ MIEĆ ZASTOSOWANIE INNE WYMOGI

- (24) Pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym i można ją przyznać bez obowiązku zgłoszenia w następujących przypadkach:

1. Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (GBER)²⁰

- (25) Pomoc może być zwolniona z obowiązku zgłoszenia, jeśli zostanie przyznana zgodnie z warunkami GBER. Zastosowanie może mieć **art. 56 GBER** dopuszczający pomoc inwestycyjną dla infrastruktury lokalnej w wysokości do 10 mln EUR pomocy lub całkowitych kosztów nie przekraczających 20 mln EUR²¹. W szczególności, (i) infrastruktura musi być dostępna dla zainteresowanych użytkowników po cenie rynkowej i na zasadzie otwartości, transparentności i braku dyskryminacji, (ii) wszelkie koncesje na obsługę infrastruktury muszą być udzielane w ramach otwartej, transparentnej i pozbawionej dyskryminacji procedury, oraz (iii) na poziomie właściciela, mogą być finansowane tylko różnicę między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zastosowanie może mieć również **art. 14 rozporządzenia GBER**, dopuszczający regionalną pomoc inwestycyjną, pod warunkiem, że inwestycja taka będzie prowadzona na obszarze objętym pomocą, intensywność pomocy ustalona na mapie pomocy regionalnej nie zostanie przekroczona, a wszystkie warunki określone w art. 14 zostaną spełnione. Należy zauważyć, że w obu przypadkach należy przestrzegać również postanowień Rozdziału 1 Rozporządzenia GBER.

¹⁸ Rozporządzenie Komisji o numerze 360/2012r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114, 26.4.2015, str.8.

¹⁹ Patrz Decyzja Komisji w sprawach pomocy państwa SA. 37757 (2013/N)– Włochy – *ustawa ramowa dotycząca Bonification Consortia* Consorzi di Bonifica) oraz pomocy państwa SA.35661 (2012/N) – Włochy – *składki pour les travaux d'irrigation des Consortiums de bonification des Marches*; oraz z dnia 1 października 2014 r. w sprawie SA. 36147 – Niemcy – *Pomoc infrastrukturalna realizowana przez Niemcy na rzecz Propapier*, Dz.U. L 89 z 01.04.2015, str. 72.

²⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014, str. 1.

²¹ Pomoc inwestycyjna na budowę lub modernizację danej infrastruktury nie jest wyłączona na mocy Artykułu 56 GBER według Artykułu 56 (7) GBER. Decyzja Komisji z dnia 1 października 2014 r. w sprawie SA. 36147 – Niemcy – *Pomoc infrastrukturalna realizowana przez Niemcy na rzecz Propapier*, Dz.U. L 89 z 01.04.2015, str. 72, Komisja zdecydowała, że oczyszczalnia ścieków, która była wykorzystywana przez kilku inwestorów i była dostępna dla wszystkich użytkowników bez dyskryminacji któregośkolwiek z nich, nie stanowiła dedykowanej infrastruktury, choć została wybudowana w parku przemysłowym, który zaspokajał potrzeby głównie jednej firmy.

2. Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady ramowe UOIG ²²

- (26) Obsługa „ogólnej” infrastruktury wodnej obejmującej doprowadzenie przyłączy wodnych zarówno do gospodarstw jak i przedsiębiorstw, może zostać powierzona w celu świadczenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym UOIG. Jeżeli rekompensata za usługę w ogólnym interesie gospodarczym wynosi mniej niż 15 milionów EUR rocznie (średnio przez cały czas trwania świadczenia²³) to zostanie pokryta zgodnie z zakresem **Decyzji UOIG 2012/21/UE**²⁴, pod warunkiem, że inne warunki Decyzji również zostały spełnione.

IV. PRZYPADKI, W KTÓRYCH ZGŁOSZENIE POMOCY PAŃSTWA DO ZATWIERDZENIA JEST KONIECZNE

- (27) Jeżeli środek stanowi pomoc państwa oraz nie spełnia warunków umożliwiających zwolnienie z obowiązku zgłaszania, wymagane jest powiadomienie Komisji w celu zatwierdzenia pomocy państwa.

1. Pomoc państwa w zakresie infrastruktury wodnej bezpośrednio na mocy art. 107 (3)(c) TFUE

- (28) Analiza zgodności pomocy na rzecz wspierania infrastruktury wodnościekowej, jest zazwyczaj oceniana na podstawie art. 107, ust.3 (c) TFUE²⁵. Przepis ten stanowi podstawę prawną do udzielenia pomocy w celu ułatwienia rozwoju niektórych działalności gospodarczych jak również regionów gospodarczych, które są zgodne z rynkiem wewnętrznym. Zgodnie z praktyką Komisji, środek powinien spełniać następujące warunki: (i) istnienie jasno sprecyzowanego celu związanego z interesem ogólnym; (ii) pomoc powinna być konieczna i proporcjonalna, a także mieć efekt zachęty; (iii) ograniczony wpływ na konkurencję i wymianę handlową z Państwami Członkowskim, jednak nie w sprzeczności z ogólnym interesem gospodarczym; oraz (iv) zgodność z zasadą przejrzystości.
- (29) W sprawie możliwych korzyści dla użytkowników końcowych wynikających z dostępu do infrastruktury wodnościekowej, należy uwzględnić **zasadę „zanieczyszczający płaci”**²⁶ przy określaniu opłat dla użytkowników (jeżeli użytkownikami są przedsiębiorstwa)²⁷.
- (30) Mówiąc konkretniej, pomoc państwa na rzecz finansowania infrastruktury wodnej może być zgodna z rynkiem wewnętrznym, np. jeżeli przyczynia się do wzrostu poziomu ochrony środowiska (przekraczający zakres wymagany na podstawie prawa unijnego), z uwzględnieniem przepisów wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę

²² Patrz Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.

²³ Wstępne wsparcie dotyczące inwestycji w niezbędną infrastrukturę może zostać uśrednione jako (roczna) rekompensata na okres powierzenia w ramach rekompensaty UOIG; zazwyczaj jest to okres 10 lat, chyba że inny okres został uzasadniony amortyzacją inwestycji (infrastruktura wodna może tracić na wartości przez okres dłuższy niż 10 lat).

²⁴ Patrz Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106(a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 7 z 11.1.2012 r., str. 3.

²⁵ Patrz Decyzje Komisji z dnia 2 czerwca 2004 w sprawie N 443/2003 – Belgia – *Eaux de deuxième obwód*, Dz.U. C 21, 28.1.2006, str. 4; z dnia 5 czerwca 2008 w sprawie N 670/2007 – Republika Czeska – *pomocy inwestycyjnej na rzecz zmniejszenia przenikania zanieczyszczeń przemysłowych do wody*, Dz.U. C 184, 22.7.2008, str. 3; oraz z dnia 11 grudnia 2008 w sprawie N 445/2008 – Austria – *Boxmark Leather – dofinansowania urządzenia do filtrowania odpadów ściekowych*, Dz.U. C 46, 25.2.2009, str. 1.

²⁶ Jak zostało to zdefiniowane w punkcie 19(28) Wytycznych Komisji w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020(2014/C 200/01) co do kosztów działań mających na celu likwidację zanieczyszczeń, które powinien ponosić zanieczyszczający.

²⁷ W zakresie dotyczącym ustalania opłat dla użytkowników, w przypadku publicznego finansowania otwartej infrastruktury wodnej, która nie jest skierowana do żadnego konkretnego użytkownika (-ów), Komisja stwierdza, że wymagane warunki są spełniane kiedy użytkownicy stopniowo przyczyniają się, z punktu widzenia ex ante, do rentowności projektu/operatora.

środowiska i cele związane z energią²⁸.

2. Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym: Zasady ramowe UOIG²⁹

- (31) Zgodność pomocy państwa w zakresie finansowania infrastruktury wodnej, która jest konieczna do świadczenia faktycznych UOIG, może być oceniana na podstawie Zasad Ramowych UOIG³⁰. Zgodnie z zasadami ramowymi UOIG, które zostały ustalone w oparciu o artykuł 106(2) TFUE, środek pomocowy powinien być zgodny z następującymi warunkami głównymi: (i) powierzeniem świadczenia jasno określonych i należytych usług w ogólnym interesie gospodarczym, (ii) zgodnością z Dyrektywą 2006/111/WE³¹, (iii) zgodnością z obowiązującymi przepisami UE dotyczącymi zamówień publicznych, (iv) brakiem dyskryminacji, (v) mechanizmem w celu uniknięcia nadwyżki rekompensaty, oraz (vi) zasadami przejrzystości.

Odniesienia:

- [Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#), Dz.U C 262 z 19.7.2016 r., str.1.
- [Rozporządzenie Komisji \(UE\) nr 651/2014](#) z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Dz. U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1.
- [Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym](#), Dz.U. L 7 z 11.01.2012 r., str. 3.
- [Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym](#), Dz.U. C 8 z 11.1.2012 r., str. 4.
- [Wytyczne Komisji w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020\(2014/C 200/01\)](#)
- [Rozporządzenie Komisji \(UE\) Nr 1407/2013](#) z dnia 18 grudnia 2013 r.w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Dz.U. L 352 z 24.12.2013 r., str.1.

²⁸ Patrz punkt 18 Wytycznych Komisji w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020(2014/C 200/01)

²⁹ Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

³⁰ Komunikat Komisji - Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, Dz.U. C 8 z 11.01.2012 r., str. 15.

³¹ Dyrektywa 2006/111/WE w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw, Dz.U. L 318 z 17.11.2006 r., str. 17.

Indykatywny wykaz decyzji Komisji wydanych w sprawie pomocy państwa w zakresie infrastruktury wodnej:

PRZYPADKI, W KTÓRYCH OBECNOŚĆ POMOCY PAŃSTWA NIE MA MIEJSCA

- C 15/2005 (ex NN 34/2005) – Holandia – pomoc udzielona na rzecz VAOP Oud Papier:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/199244/199244_580074_56_1.pdf
- Pomoc państwa N 559/2008 – Włochy – ustawa ramowa dotycząca Bonification Consortia (*Consorti di Bonifica*):
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/228289/228289_1006841_20_1.pdf
- Pomoc państwa SA.31296 (N 322/2010) – Niemcy – pomoc indywidualna udzielona przedsiębiorstwu wodociągowemu (DE):
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/237041/237041_1243261_83_3.pdf
- Pomoc państwa SA.35665 – Włochy – Składki pour les travaux d'irrigation des Consortiums de bonification des Marches:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/246689/246689_1403398_64_2.pdf
- Pomoc państwa SA.36147 – Niemcy – w sprawie domniemanej pomocy na infrastrukturę na rzecz Propapier PM2:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/238104/238104_1170011_46_2.pdf
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/238104/238104_1604031_278_4.pdf
- Pomoc państwa SA. 37757(2013/N) - Włochy - ustawa ramowa dotycząca Bonification Consortia (*Consorti di Bonifica*):
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250754/250754_1554917_76_2.pdf

Przypadki, w których środek jest zgodny z pomocą państwa:

- Pomoc państwa N 548/99 – Austria – pomoc na rzecz oczyszczalni ścieków:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137995/137995_1153590_1_2.pdf
- Pomoc państwa C 24/2000 – Austria – A-VOEST Alpine Stahl Linz GmbH - pomoc inwestycyjna na rzecz obiektów do oczyszczania wody:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001D0669&from=EN>
- N 443/2003 – Belgia – Eaux de deuxième circuit:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137495/137495_483065_34_2.pdf
- N 588/2006 – Holandia – środek pomocowy vital Gelderland':
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/216718/216718_674315_9_1.pdf
- N 812/2006 – Niemcy – program inwestycyjny "Wastewater NRW":
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/217797/217797_678700_7_1.pdf
- Pomoc państwa N 670/2007 – Republika Czeska – pomocy inwestycyjnej na rzecz zmniejszenia przenikania zanieczyszczeń przemysłowych do wody
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/222898/222898_827818_22_1.pdf
- Pomoc państwa N 445/2008 – Austria – Boxmark Leather – dofinansowanie urządzenia do filtrowania odpadów ściekowych:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/227331/227331_920262_30_1.pdf

